

Uskonnollisen ja katsomuksellisen sitouttamattomuuden toteuttaminen perusopetuksessa ja varhaiskasvatuksessa Opetushallituksen ohjetta noudattaen

Aloitteen sisältö

Tämä on kuntalaisaloite Toivakan kunnalle koskien päiväkoteja ja peruskouluja.

Esitän, että kunta alkaa noudattaa seuraavaa Opetushallituksen ohjeen kohtaa:

“Opetuksen järjestäjä voi päätyä myös siihen, ettei koulun työsuunnitelmassa määriteltynä työaikana järjestetä uskonnollisia tilaisuuksia tai toimituksia.”
(OPH-3903-2022)

Perustelut

OPH:n ohjeen yhtenä tarkoituksena on edistää yhdenvertaisuutta ja sama tavoite on mainittu ensimmäisenä Kuntaliitonkin hyvän hallinnon perusteissa. Myös Suomen perustuslain mukaan yhdenvertaisuus on tärkeää. Ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.

Evankelis-luterilaisen kirkon uskonnollisten tilaisuuksien järjestäminen peruskouluissa ja päiväkodeissa suosii käytännössä yhtä uskonnollista yhdyskuntaa, ainakin niitä jäseniä, jotka haluavat osallistua uskonnonharjoitustilaisuuksiin, ja asettaa muut eri asemaan eli toimii syrjivästi, yhdenvertaisuutta vastaan.

Valintapakko uskonnollisen ja vaihtoehdoisen tilaisuuden välillä rikkoo perheiden yksityisyyden suojaa. Uskontoa ja vakaumusta koskevien erityisten henkilötietoryhmien muodostaminen ja käsittely on lähtökohtaisesti jopa kielletty. Koulun ja päiväkodin ei tulisi pakottaa huoltajia ilmaisemaan lapsensa kautta suhtautumistaan ev.-lut. kirkon uskonnollisiin tilaisuuksiin.

Uskonnollisten tilaisuuksien ja toimitusten järjestäminen on ristiriidassa myös Perusopetuksen opetussuunnitelman ja varhaiskasvatuksen perusteiden kanssa, koska niissä todetaan, että opetuksen ja kasvatuksen tulee olla uskonnollisesti ja katsomuksellisesti sitouttamatonta ja että opetuksen pitää pohjautua tieteelliseen tietoon.

Suomalaiseen kulttuuriin ei aikuisillakaan kuulu uskonnollisten ja niille vaihtoehtoisen tilaisuuksien liittäminen työelämään. Jumalanpalvelukset ja hartaustilaisuudet ovat yksityisen ja yhteisöllisen toiminnan piirissä. Niin tulisi olla myös lasten kasvatuksessa ja koulutuksessa.

Aloitteen toteuttamisesta on monenlaista hyötyä:

Johtajien, rehtorin ja opettajien ei tarvitse laatia tiedotteita huoltajille valintatilanteesta, eikä pyytää miettimään ja päättämään, osallistuuko lapsi kirkollisen ohjelmaan taikka vaihtoehtoiseen ohjelmaan, eikä enää laatia oppilaista tapahtumakohtaisia tai koko lukuvuotta koskevia valintalistoja.

Muutos parantaa perheiden arkaluontoisen tiedon yksityisyyden suojaa. Uskonnollinen tai uskonnoton vakaumus katsotaan arkaluontoiseksi tiedoksi, jota koskien Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on päätöksessään linjannut, että julkisen vallan ei tulisi pakottaa ketään ilmaisemaan vasten tahtoaan julkisesti katsomustaan.

Päiväkodilta ja koululta poistuu riski ja huolehtimisvelvollisuus siitä, että uskonnollisiin tilaisuuksiin osallistuminen tai osallistumatta jättäminen vaarantaisi lasten ja nuorten yhdenvertaisen kohtelun taikka aiheuttaisi leimautumista tai muita haitallisia seuraamuksia.

Kasvattajia ja opettajia ei tarvitse jakaa kirkollisen ohjelmaan valvojiin tai vaihtoehtoisen ohjelman suunnittelijoihin ja toteuttajiin. (Eikä kumpaankaan vaihtoehtoon osallistumattomien, esim. Jehovan todistajien valvontaan.) Vaihtoehtoisen tilaisuuden ohjelman järjestämisvelvoite on usein jakautunut epätasaisesti, mikä kohdistuu joihinkin opettajiin ylimääräisenä rasitteena.

Uskonnollisista ja niille vaihtoehtoisista tilaisuuksista luopuminen mahdollistaa keskittymisen perustoimintaan ja kaikille sopivan ja kaikille tarkoitetun iloisen tapahtuman innovointiin ja järjestämiseen.

Lisätiedot

[Ohje perusopetuksen uskonnon ja elämänkatsomustiedon opetuksen sekä esiopetuksen katsomuskasvatuksen järjestämisestä sekä yhteisistä](#)

kuntaliitto.fi/laki/kunnan-paatoksenteko/hyvan-hallinnon-perusteet

[Eriyisten henkilötietoryhmien käsittely | Tietosuojavaltuutetun toimisto](#)

[Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet | Opetushallitus](#)

Vastuuhenkilö: Risto Puumalainen